

Konkordatoda Yabancı Para Alacakları

Tolga Akkaya*

Öz

Yabancı para alacaklarının icra ve iflâs hukuku düzenlemeleri çerçevesinde tahsilinde uyulması gerekli temel kurallardan biri, yabancı para alacağının Türk lirasına çevrilmesidir. İcra takibinde takip talebine ilişkin düzenlemeye göre, takip talebinde alacağın tutarı Türk parasıyla belirtilmelidir. Ayrıca yabancı para alacağının hangi tarihteki kur üzerinden talep edildiğinin takip talebinde belirtilmesi gereklidir. Para alacağının Türk lirası olarak talep edilmesi zorunluluğu, iflâs yoluyla takipte de geçerlidir. Yabancı para alacaklarının tahsili, konkordato süreci bakımından da özellik göstermektedir. Konkordatoda alacaklılar arasında eşitliğin sağlanabilmesi için yabancı para alacağının ülke parasına çevrilmesi ve konkordatoya tâbi yabancı para alacakları için Türk lirası olarak ödeme teklifinde bulunulması gerektiği kabul edilmektedir. Bu çalışmada konkordatoya tâbi yabancı para alacaklarının konkordatoda hangi tarihteki kur üzerinden ülke parasına çevrilmesi gerektiği konusunda öğretileri sürülen görüşler incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Yabancı para alacaklarının durumu, konkordatoya başvuru, konkordato mühleti, konkordatonun tasdiki ve feshi aşamaları bakımından ayrı ayrı incelenmiştir. Sonuç olarak iflâs dışı konkordatoda yabancı para alacaklarının konkordatonun tasdiki tarihindeki kurdan ülke parasına çevrilmesinin isabetli olacağı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Konkordato, Yabancı Para Borcu, Yabancı Para Alacağı, Konkordato Mühleti, Geçici Mühlet, Alacakların Bildirilmesi, Takas, Kefalet

Foreign Currency Receivables Regarding Creditor Composition Agreements

Abstract

One of the basic rules to follow when collecting foreign currency receivables within the framework of enforcement and bankruptcy law regulations is to convert foreign currency receivables into Turkish lira. According to Enforcement and Bankruptcy Law Article 58 regulating the request to issue enforcement proceedings, the amount to be received regarding the issue of enforcement proceedings must be specified in Turkish currency. In addition, the exchange rate needs to be specified for the date the foreign currency receivable is requested. The obligation of claiming currency receivables in Turkish lira is also valid for bankruptcies. Collecting foreign currency receivables also differs in terms of creditor composition agreements. The accepted practice is to convert the foreign currency receivable into the Turkish currency in order to ensure equality among creditors and to offer to pay in Turkish liras for foreign currency receivables subject to creditor composition agreements. This study examines the views put forward in the doctrine about the exchange rate for foreign currency receivables subject to creditor composition agreements needing to be converted into the country's currency. The study also separately examines the status of foreign currency receivables in terms of application, respite, approval, and termination of creditor composition agreements. As a result of the examination, the study has reached the conclusion that converting foreign currency receivables in pre-bankruptcy creditor composition agreements in accordance with the exchange rate on the date the creditor composition agreement was approved would be appropriate.

Keywords

Composition With Creditors, Foreign Currency Debt, Foreign Currency Receivable, Temporary Debt Respite, Notification of Receivables, Set-Off, Surety Contract

* **Sorumlu Yazar:** Tolga Akkaya (Doç. Dr.), Anadolu Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Usûl ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye. E-posta: takkaya@anadolu.edu.tr ORCID: 0000-0001-6821-2841

Atf: Akkaya T, "Konkordatoda Yabancı Para Alacakları" (2022) 80(3) İstanbul Hukuk Mecmuası 819.
<https://doi.org/10.26650/mecmua.2022.80.3.0004>

Extended Summary

One of the basic rules to follow when collecting foreign currency receivables through enforcement proceedings or bankruptcy is to convert the foreign currency receivables into Turkish lira. According to Enforcement and Bankruptcy Law Article 58 regulating the request to issue enforcement proceedings, the amount to be received in said request must be specified in Turkish currency. The exchange rate needs to be specified for the date on which the money receivable has been requested. In bankruptcy proceedings, the foreign currency creditor may collect their receivables in Turkish lira in accordance with the exchange rate on the date of the bankruptcy decision. Foreign currency receivables are also a special issue in terms of creditor composition agreements. When a debtor applies for a creditor composition agreement in Turkey, such as in the case of bankruptcy proceedings, the foreign currency receivable must be converted into the Turkish currency, and any payment offer must be in Turkish lira for foreign currency receivables subject to creditor composition agreements. Although the foreign currency creditor can claim the rate on the maturity or actual payment date, when the foreign currency creditor carries out enforcement proceedings, converting foreign currency receivables into Turkish lira is not possible for creditor composition agreements, as knowing what the exchange rate will be on the maturity or actual payment date is impossible. The status of foreign currency receivables should be evaluated separately for composition with creditors applications, despite, and approval stages. A debtor's foreign currency assets must be converted on the balance sheet, one of the documents that must be attached to the composition with creditors application, into Turkish lira at the effective buying rate of the Central Bank according to the exchange rate on the date the balance sheet is drawn up. Another document requiring submission to the court regarding a composition with creditors application is the cash flow statement. In the cash flow statement, foreign currency transactions should be expressed in the Turkish currency at the exchange rate on the date the cash flow is realized. In order to determine whether any possibility of success exists regarding the composition with creditors proposal and to give the debtor a definite deadline, the real status of the debtor's assets and liabilities should be determined by the commissioner, and a report should be submitted to the court. The commissioner must determine the value of the foreign currency debts based on current records in the debtor's commercial books. The foreign currency creditor must convert their receivables into Turkish lira on the date of the deadline in the final composition with creditors agreement and notify to the commissioner. However, different opinions have been put forward regarding which date to use for determining the exchange rate according to which the foreign currency receivables will be converted into Turkish lira. In terms of the view of the principle of equality with which this study is in agreement, foreign currency should be converted into Turkish lira according to the exchange rate on the date the composition with

creditors agreement is approved. This is because the creditors are paid according to what the composition with creditors projects if the agreement is approved. When the exchange is made as late as possible, the foreign currency creditor can acquire their receivables in accordance with the most recent exchange rate. Once a composition with creditors agreement is approved, the foreign currency creditor cannot claim compensation by claiming they have suffered damage, even if the value of the foreign currency increases within the terms stipulated for the payment of the debt. The obligation to convert the foreign currency receivable into Turkish lira regarding composition with creditors agreements is only valid for the debtor who applied for the composition with creditors agreement. However, once a third party becomes a guarantor for the debtor, liability of surety is maintained as a foreign currency debt. If the creditor wishes to pursue enforcement proceedings against the guarantor, the provisions of the general law regarding the conversion of the foreign currency receivables into the Turkish currency shall apply. Foreign currency receivables should also be evaluated in terms of the use of the right of clearing regarding composition with creditors agreements. Although which date the exchange will take place on is debatable, this study agrees with the view that it should be converted into the foreign country's currency according to the exchange rate on the date the right of exchange is exercised within the terms of the composition with creditors agreement. Due to the composition with creditors agreement by *cessio bonorum* resulting in the finalization of the composition with creditors approval decision and the effects of the composition with creditors deadline being maintained until this decision is finalized, the foreign currency creditor should determine the amount in accordance with the exchange rate on the date of the composition with creditors approval decision was finalized. Because bankruptcy decisions take place with regard to the composition of creditors agreement after the bankruptcy, the foreign currency receivables should be converted into the Turkish currency by taking into consideration the exchange rate on the date of bankruptcy is declared.

Konkordatoda Yabancı Para Alacakları

Giriş

Borçlunun ifa etmekle yükümlü olduğu para biriminin ifa yerindeki para biriminden farklı olması durumunda yabancı para borcundan söz edilir. Yabancı para borcu kaydında ise borcun konusu yabancı para borcundan farklı olarak ifa yerindeki para birimi ise de bu para değer değişikliklerinden etkilenmemesi amacıyla bir başka para birimine bağlanır.

Yabancı para borçları ifanın mutlaka yabancı para olarak yapılmasının gerekli olup olmamasına göre ayrılır. Taraflar sözleşmede borcun mutlaka yabancı para borcu ile ödenmesini kararlaştırmışlarsa, başka bir deyişle ülke parasıyla ödenme imkânı yoksa, gerçek yabancı para borcu söz konudur. Buna karşılık borçlunun ödeme günündeki döviz kuru üzerinden ülke parasıyla ödeme yapması kararlaştırılmışsa gerçek olmayan yabancı para borcu söz konusudur (TBK m 99/2)¹.

İcra ve iflâs hukuku bakımından yabancı para alacağının gerçek veya gerçek olmayan yabancı para alacağı olması fark yaratmamaktadır. Cebri icra hukukunun yabancı para alacağının takibine ilişkin düzenlemeleri takip yapılması halinde her iki tür yabancı para alacağı için ülke parasına çeviri zorunluluğu öngörmüştür (İİK m 58/II/3)². Buna göre Türk Borçlar Kanunu uyarınca yabancı para borçlusunun temerrüde düşmesi ve alacaklının yabancı paranın ödenmesi için talep hakkı doğduğunda, alacaklı seçim hakkını yabancı paranın aynen ödenmesi yönünde kullansa dahi icra takibini yabancı parayı ülke parasına çevirerek yapmak zorundadır. Alacaklı yabancı paranın aynen ödenmesi yönünde seçim hakkını kullanırsa, yabancı para alacağı fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden Türk lirasına çevrilerek alacak tahsil edilecektir³. Alacaklının Türk Borçlar Kanunu (TBK) ve İcra ve İflâs Kanunu (İİK) uyarınca vade veya fiili ödeme tarihindeki kur dışında, başka bir tarihteki kur üzerinden ödeme talep etmesi veya bu kurlardan hangisi yüksekse o kur üzerinden talepte bulunuyorum deme yetkisi yoktur.

Yabancı para alacaklarının icra ve iflâs hukuku kurum ve düzenlemeleri çerçevesinde tahsilinde uyulması temel kurallardan biri yabancı para alacağının Türk

¹ Evrim Erişir 'Borçlar Kanunu m 83 f III ve Türk Borçlar Kanunu m 99 f III'e Göre Gerçek Olmayan Yabancı Para Alacağının Aynen veya Türk Lirası Üzerinden Tahsili' (2010) 12 Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 873, 873; Ayan (n 2) 524.

² Bununla birlikte, bir görüşe göre, gerçek yabancı para borçlarında borçlunun temerrüde düşmesi ve alacaklının takip yapması halinde her ne kadar takip talebinde alacağın TL olarak gösterilmesi zorunlu ise de alacaklının vade veya fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden tahsil talebinde bulunma yetkisi olmadığı kabul edilmektedir. Zira takip hukuku maddi hukukun (BK m 99/2) vermediği bir hakkın takip hukukunda verilemeyeceği ileri sürülmektedir. Bkz Ayan (n 2) 530 vd. Ayrıca, yabancı para değer kaydıyla para borcunun belirlendiği hallerde (esasen bu durumda yabancı para borcu yoktur) ise hangi tarihteki kur üzerinden çeviri yapılacağı ve örneğin taraflar vade tarihindeki kura göre ülke parasıyla ödeme kararlaştırmışsa borçlunun temerrüde düşmesi halinde alacaklının fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden talepte bulunulamayacağı tartışmalıdır. Bkz Ayan (n 2) 513 vd.

³ ibid 562.

lirasına çevrilmesidir. İlamsız takipte takip talebini düzenleyen maddeye göre, takip talebinde alacağın veya istenen teminatın Türk parasıyla tutarı belirtilmelidir. Alacak veya teminat yabancı para ise alacağın hangi tarihteki kur üzerinden talep edildiğinin belirtilmesi gereklidir (İİK m 58/II/3). Bu konuda takip alacaklısına Türk Borçlar Kanununa uygun olarak seçim hakkı tanınmıştır⁴. İcra ve İflâs Kanununda yabancı para alacaklarının tahsiline dair başka bir düzenleme bulunmamaktadır. Cebri icra bağlamında icra aracı sadece takibin yapıldığı yerin yasal parasıdır. Yabancı para alacakları da para alacakları hakkındaki hükümlere göre tahsil edilebilir. Cebri icra hukuku yabancı para alacaklarında ödeme biçimini değiştirmekte, maddi hukuka müdahale etmekte ve icra takibinde yabancı para alacağının Türk lirasına çevrilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu düzenleme emredici niteliktedir⁵.

Para alacağının Türk lirası olarak takip edilmesi ve ödenmesi, sadece haciz yoluyla takipte değil, açık bir hüküm olmamakla birlikte iflâs yoluyla takipte de geçerlidir. Zira iflâsta yabancı para alacağı Türk lirasına çevrilmezse, İİK'da kural olarak yabancı para alacaklıları bakımından bir imtiyaz tanınmamış olmasına rağmen, fiilen bu alacakların diğer alacaklara nazaran daha fazla korunması sonucu doğabilecektir⁶. Konusu para olmayan alacakların da iflâsın açıldığı an itibariyle değeri para alacağı olarak talep edilebileceğinden, yabancı para alacaklıları ile diğer alacaklılar arasında eşitliğin sağlanması bakımından iflâsın açıldığı anın esas alınması gerektiği kabul edilmektedir⁷. Yargıtay, yabancı paranın ülke parasına çevrilmemesi halinde hem sıra cetvelinde imtiyazlı alacaklılar arasında yer alan öncelik hakkının ihlali sonucunun doğacağı hem de imtiyazsız alacaklar arasında yer alan alacaklılara nazaran yabancı para alacağında meydana gelen artışlar nedeniyle alacaklıların eşitliğe aykırılık nedeniyle zarar göreceğini kabul etmektedir⁸.

İflâs yoluyla takipte yabancı paranın hangi tarihteki kur üzerinden Türk lirasına çevrileceği konusunda farklı görüşler olmakla birlikte, Yargıtay tarafından da benimsenen görüşe göre, iflâsta alacaklılar arasındaki eşitlik ilkesinin bir sonucu olarak, iflâs kararının verildiği (iflâsın açıldığı) andaki kur üzerinden Türk lirasına

⁴ Murat Atalı, İbrahim Ermenek ve Ersin Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, (3. Baskı, Yetkin 2020) 110.

⁵ Hakan Pekcanitez, *Medeni Usul ve İcra İflâs Hukukunda Yabancı Para Alacaklarının Tahsili*, (3. Baskı, Yetkin 1998) 147 vd.; Hakan Pekcanitez iç Hakan Pekcanitez, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan ve Muhammet Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku* (8. Baskı, Oniki Levha 2021) 90 vd. Bu düzenlemenin amacı ülke parasının değerini korumak ve ülkenin egemenlik hakkını gerçekleştirmektir. Bkz Erişir (n 2) 880. Türk Parasının değerini korumaya yönelik düzenlemelerin kamu düzenine ilişkin olduğu yönünde ayrıca bkz Başak Şit İmamoğlu, 'Yabancı Para Üzerinden Sözleşme Akdetme Özgürlüğünün Sınırlanmasına İlişkin 12 Eylül 2018 Tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı Hakkında Bir Değerlendirme' (2018) 34 (3) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 151, 153.

⁶ Pekcanitez (n 6) 229 vd.

⁷ ibid 253; Timuçin Muşul, *İflâs ve Konkordato Hukuku* (2. Baskı, Adalet 2019) 250 vd.; Atalı, Ermenek ve Erdoğan (n 5) 571.

⁸ Yargıtay 11. HD, 2015/13769 E., 2017/1635 K., 20.03.2017 (<https://www.kararara.com>); Yargıtay 23. Hukuk Dairesi, 2014/4900 E., 2015/4147 K., 02.06.2015 (<https://www.kararara.com>) Erişim Tarihi 16 Nisan 2021.

çevrilmesi ve iflâs masasının aktif ve pasifinin tespitinde tüm alacakların eşit şekilde ve aynı tarihte belirlenmesi gerektiği kabul edilmektedir⁹.

İflâsın açılma anındaki kurun esas alınmasının bir nedeni de ödeme tarihine en yakın tarihteki kur değerinin esas alınabilmesini sağlamaktır. Böylece yabancı para alacağının ülke parasına çevrilmesi ile tasfiye sırasında alacağın ödenmesi arasında olabildiğince az süre geçmesi ve olası kur değişikliklerinden tarafların daha az etkilenmesi sağlanır¹⁰.

İflâsın açılması muaccel alacakları da muaccel hale getireceğinden, vadesi dolmamış yabancı para alacakları da iflâsın açıldığı tarihteki kur üzerinden Türk lirasına çevrilmeli ve bu rakam iflâs masasına yazdırılmalıdır¹¹.

Buna göre iflâsta yabancı para alacaklısı, iflâs tarihine kadar yabancı para alacağına temerrüt tarihinden itibaren faiz talep edebilir ve alacağını iflâs kararının verildiği tarihteki kur üzerinden Türk lirası olarak tahsil edebilir. Esasen bu durum yabancı para alacaklısının aleyhinedir. Zira müflisin mal ve haklarının paraya çevrilmesinden elde edilen gelire yabancı para alacaklısına ödeme yapılınca kadar kurda meydana gelen artışlardan yabancı para alacaklısının yararlanması mümkün değildir¹².

İflâsta yabancı para alacağının iflâs tarihi itibarıyla Türk lirasına çevrilmesinin faydaları, diğer alacaklılar ile yabancı para alacaklısı arasında eşitlik sağlanması, diğer alacaklıların alacaklarının ne kadarını tahsil edebileceğini öngörebilmesi, müflisin iflâs masasının aktif ve pasifinin kesin şekilde tespit edilebilmesidir¹³.

İflâsta yabancı para alacaklısı alacağını yabancı para olarak tahsil etme imkanına sahip olmamasına rağmen, masayı temsilen iflâs idaresi borcun aynen ifasına karar verebilme (İİK m 198/1) ve dolayısıyla müflisin borcunu sıra cetvelinin kesinleşmesine kadar yabancı para olarak ödemeyi teklif etme imkanına sahiptir¹⁴.

⁹ Atalı, Ermenek ve Erdoğan (n 5) 572; “Dava, kayıt kabul istemine ilişkindir. Yabancı para alacaklarının iflâs masasına kayıt şekli konusunda İcra ve İflas Kanunu’nda açık bir hüküm yoktur. Sadece İcra ve İflas Kanunu’nun 198. maddesinin 1. fıkrasında, konusu para olmayan alacakların, ona eşit bir kıymete para alacağına çevrileceği öngörülmüştür. Öğretide, konusu yabancı para olan alacakların da anılan yasa hükümlerine göre iflâsın açıldığı andaki döviz kuru üzerinden Türk Lirası’na çevrilerek iflâs masasına yazdırılacağı kabul edilmiştir. (Kuru: B. İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2013, 2. Baskı, Ankara, sf 1244) İcra İflas Kanunu’nun 195. maddesinde iflâsın açılması ile müflisin borçlarının muaccel olacağı ve iflâsın açıldığı güne kadar işlemiş faiz ve takip masraflarının ana paraya ilave edilerek masaya kaydedileceği öngörülmüştür. Bu hükmün amacı, iflâs tarihinde masanın aktif ve pasiflerinin eşit şekilde ve aynı zamanda belirlenerek müflisin tüm alacaklılarına eşit ödeme yapılmasıdır. Bunu sağlamak için de yabancı para alacakların aynı paraya (Türk Parasına) çevrilmesi gerekir. Çeviri zamanı ise, yabancı para alacakları ve konusu para olmayan alacaklar için iflâs kararının verildiği tarih olmalıdır. Diğer taraftan yabancı para alacağının aynen kaydı, alacaklılar arasında eşitliği ön planda tutan İflas Hukukunun bu prensibini zedelemiş olacaktır. Zira, iflâsta imtiyazlı alacaklar İİK’nın 206. maddesinde ilk beş sırada sayılmış olup, yabancı paranın masaya aynen kaydedilmesi halinde, yabancı para alacakları lehine kanunda öngörülme bir imtiyaz yaratılmış olur. Bu durumda ise, aynı sırada bulunan ülke parası alacaklısı ile yabancı para alacaklısı arasında eşitsizlik meydana gelecektir. Bu sonuç ise, her sıradaki alacaklıların eşit hakta sahip olduğunu belirten İİK’nın 207. maddesine aykırılık teşkil eder. (Yargıtay 19. Hukuk Dairesi’nin 08.05.1997 tarih ve 2756 E., 4683 K. sayılı ilamı bu yöndedir.)” Yargıtay 23. Hukuk Dairesi, 2013/7176 E., 2014/1802 K. (www.yargitay.gov.tr) Erişim Tarihi 29 Eylül 2021.

¹⁰ Pekcantez (n 6) 252.

¹¹ ibid 239.

¹² ibid 234 vd.

¹³ ibid 237; Ergün Topçu (n 1) 671.

¹⁴ Pekcantez (n 6) 246.

Alman ve İsviçre hukukunda da yabancı para alacakları, para alacağı olarak kabul edilmekte ve takip konusu yapılabilmesi için ülke parasına çevrilmektedir. İsviçre hukukunda, yabancı para takip tarihinde kur üzerinden ülke parasına çevrilerek takip yapılmalıdır (SchKG Art 67/1/3). Ayrıca borçlunun mal ve hakları üzerine haciz konuluncaya kadar geçecek sürede yabancı para kurunda değişiklik olabileceğinden, alacaklı haciz aşamasında alacağını tekrar ülke parasına çevirme imkanına sahiptir (SchKG Art 88). Bu düzenlemenin amacı kurdaki değişiklik sebebiyle alacaklının zarar görmesini engellemektir¹⁵.

Yabancı para alacakları icra takipleri ve iflâs tasfiyesi için olduğu kadar bir başka cebrî ve küllî icra kurumu olan konkordato bakımından da özellik göstermektedir. Aşağıdaki başlıklar altında yabancı para alacaklarının konkordato türleri de dikkate alınarak konkordato mühleti, konkordatonun tasdiki ve konkordatonun sonuçları bağlamında gösterdiği özellikler üzerinde durulmuştur.

I. İflâs Dışı Konkordatoda Yabancı Para Alacakları

İflâs dışı konkordato, iflâsa tabi olan veya olmayan borçlular (ve iflâs talep edebilme yetkisine sahip alacaklılar) tarafından talep edilebilen ve iflâsa tabi olan borçlular bakımından iflâsı önlemeye yönelik bir konkordatodur¹⁶. İflâs yoluyla takipte olduğu gibi, borçlunun konkordatoya başvurması durumunda da konkordatoda alacaklılar arasında eşitliğin sağlanabilmesi için ve konkordatonun tasdiki halinde borcun asıl borç ilişkisine göre farklı vadelerde ödenmesi nedeniyle yabancı para alacağının ülke parasına çevrilmesi ve konkordatoya tabi yabancı para alacakları için Türk lirası olarak ödeme teklifinde bulunulması gerektiği kabul edilmektedir¹⁷. Ayrıca yabancı para alacaklarının Türk lirasına çevrilmemesi halinde, borçlunun tasdik tarihindeki borcu ile ödeme tarihindeki borcu arasında önemli miktar farklılık olabilir¹⁸ ve bu nedenle konkordatonun feshi talep edilebilir. Yabancı para alacaklısı icra takibi yaptığında vade veya fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden talepte bulunulabilecek olmasına rağmen, borçlu veya alacaklılarından birinin talebiyle konkordato mühleti verilmesi; konkordatoya tabi alacaklar için takipleri durdurduğundan ve konkordatonun tasdik edilmesi halinde konkordato teklifini kabul etmeyen alacaklılar dahi bu tasdik kararıyla bağlı olduğundan, konkordatoda yabancı para alacağının vade veya fiili ödeme tarihindeki kur

¹⁵ ibid 152; Müjgan Tunç Yücel, *Banka Alacaklarının İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takibi*, (On İki Levha 2010) 182 vd.

¹⁶ Baki Kuru, *İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı*, (2013) 1445; Mehmet Kâmil Yıldırım ve Nevhis Deren Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku* (7. Baskı, Beta 2016) 519.

¹⁷ Kuru (n 17) 1451; Sümer Altay ve Ali Eskiocak, *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku*, (4. Baskı, Vedat Kitapçılık 2018) 193; Cenk Akil, *Sorularla Adi Konkordato*, (Adalet 2019) 106. Karşı görüşe göre, Türkiye’de döviz kurlarında aşırı ve ani yükselmeler nadir olmakta ve daha ziyade kriz zamanlarında ortaya çıkmaktadır. Kriz zamanlarındaki bu ani yükselmeler nedeniyle TBK m 138 uyarınca uyarılma davaları açılabilceğinden, konkordatoda yabancı para alacaklarının Türk lirasına çevrilmeden ödenmesi gerekir. Konkordato talep eden borçlu faaliyetlerine devam ettiğinden ödemenin yabancı parayla yapılması mümkün olmalıdır. Bkz Orhan Eroğlu, *Uygulamada Konkordato*, (3. Baskı, Seçkin 2020) 243.

¹⁸ Pekantez (n 6) 262.

üzerinden Türk lirasına çevrilmesi mümkün değildir. Aksi halde yabancı para alacaklısı konkordatonun bağlayıcı etkisinden kurtulur¹⁹.

Buna karşılık konkordato talep eden borçlunun üçüncü kişilerden olan yabancı para alacaklarının ülke parasına çeviri zorunluluğu bulunmamaktadır. Zira ülke parasına çeviri, konkordatoya tabi alacak miktarlarının belirlenebilmesi ve alacaklılar arasındaki eşitliği sağlamak bakımından önem arz eder. Borçlunun üçüncü kişilerden olan alacakları ise kural olarak konkordatodan etkilenmez.

Mevzuat uyarınca para olarak kabul edilen varlıkların tümü kanımızca para alacağı kapsamında yer alır. Kripto (sanal) paralar gibi esasında mevzuata göre para sayılmayan ancak maddi değeri bulunan Bitcoin, Ethereum gibi kripto (sanal) varlıklar²⁰ ise yabancı para alacağı olarak değil, İİK m 294 kapsamında konusu para olmayan alacaklar kapsamında kabul edilmelidir ve mühlet tarihi itibarıyla para alacağına çevrilmelidir. Ancak kripto varlıkların para alacağına çevrilmesinde resmi bir kur mevcut olmadığından, hangi değer esas alınacağı konusu belirsizdir. Burada alacağın değerini alacaklı belirleyip konkordato komiserine bildirecektir, ancak borçlunun bildirilen alacağın miktarına itiraz etmesiyle bu alacak çekişmeli hale geldiğinden, daha sonra çekişmeli alacak hakkında açılacak davanın sonucuna göre alacağın miktarı belirlenir.

Yabancı para alacaklarının durumu konkordato başvurusu, konkordato mühleti ve konkordatonun tasdiki aşaması bakımından ayrı ayrı değerlendirilmelidir.

A. Konkordatoya Tâbi Yabancı Para Alacakları

1. Konkordato Projesinin Hazırlanması ve Konkordato Başvurusunda Yabancı Para Alacakları

Konkordato başvurusunda bulunan borçlunun konkordato talebine eklemesi gereken belgeler arasında bilanço, gelir tablosu, nakit akım tablosu ve diğer belgeler ile birlikte tüm alacak ve borçların vadeleri ile birlikte gösterildiği liste ile alacaklıları, alacak miktarlarını ve alacaklıların imtiyaz durumunu gösteren listenin ve konkordato ön projesinde yer alan teklife göre alacaklıların eline geçmesi öngörülen miktar ile borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren tablonun mahkemeye sunulması gereklidir (İİK m 286/1/b-d).

¹⁹ Altay ve Eskiocak (n 18) 193.

²⁰ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yayınlanan ve 30 Nisan 2021 tarihinde yürürlüğe giren, Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik'in (RG 16.04.2021/31456) 3'üncü maddesi uyarınca "kripto varlık, dağıtık defter teknolojisi veya benzer bir teknoloji kullanılarak sanal olarak oluşturulup dijital ağlar üzerinden dağıtımı yapılan, ancak itibari para, kaydi para, elektronik para, ödeme aracı, menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilmeyen gayri maddi varlıkları ifade eder. Kripto varlıklar, ödemelerde doğrudan veya dolaylı şekilde kullanılamaz."

Aktiflerin satışı esasına göre düzenlenen borca batıklık bilançosunda, aktiflerin değerlendirme ilkeleri bakımından, hazır değerler arasında kasadaki ve bankadaki nakit para ve benzeri tutarları yer aldığından, borçlunun yabancı para birimi türünden varlıklarının bilançonun düzenlendiği tarihteki kur üzerinden T.C. Merkez Bankası efektif alış kuru üzerinden Türk lirasına çevrilmesi gerekir²¹.

Konkordato başvurusunda mahkemeye sunulması gerekli belgelerden biri de nakit akış tablosudur. Nakit akış tablosunda yabancı paraya dayalı işlemler nakit akışı gerçekleşme tarihindeki kurlar üzerinden ülke para birimine çevrilmelidir. Kur farkından kaynaklanan realize olmamış kazanç ve kayıplar nakit akışı içinde değerlendirilmemektedir²².

2. Konkordato Mühleti İçinde Yabancı Para Alacakları

Konkordato mühletinde yabancı para alacaklarının durumu özellikle hem geçici mühlet hem de kesin mühlet bakımından önem arz etmektedir. Öncelikle geçici mühlet içinde konkordato teklifinin başarıya ulaşma ihtimalinin bulunup bulunmadığının belirlenebilmesi ve borçluya konkordato kesin mühlet verilebilmesi için komiser tarafından borçlunun malvarlığının gerçek durumu aktif ve pasifleriyle tespit edilmeli ve bu konuda mahkemeye rapor sunulmalıdır (İİK m 287/3; m 289/2-3). Komiser yabancı para borçlarının miktarını borçlunun ticari defterlerindeki güncel kayıtları esas alarak belirlemelidir. Komiserin yabancı para alacaklarını ülke parasına çevirerek borçlunun malvarlığını ve mali durumunu değerlendirmesi, yabancı para alacağının Türk lirası alacağına dönüştüğü anlamına gelmez.

Geçici mühlet kesin mühletin sonuçlarını doğurduğundan, konusu para olmayan alacaklar para alacağına dönüşmekte, rehinle teminat altına alınanlar dışındaki alacaklara faiz işlemesi durmaktadır. Ayrıca komiser, alacaklıları alacaklarını bildirmeye kesin mühlet içinde davet etmekte, alacaklılar toplantısı ve kural olarak tasdik yargılaması ve duruşması da kesin mühlet içinde gerçekleşmektedir (İİK m 299-302).

Kesin mühlet aşamasına geçilmesinden sonra, konkordato komiseri İİK m 299'a göre, İİK 288'inci madde uyarınca yapılacak ilânla, ilân tarihinden itibaren onbeş gün içinde alacaklıları alacaklarını bildirmeye davet eder. Bu davet üzerine konkordato alacaklılar toplantısına katılarak oy kullanmak isteyen alacaklılar alacaklarını komisere bildirmelidir. Yabancı para alacaklısının alacağını yabancı para olarak mı yoksa Türk lirası olarak mı bildireceği İİK'da düzenlenmemiştir. Bu konuda çoğunluk alacağın istisnai bazı alacaklar dışında Türk lirasına çevrilerek bildirilmesinin

²¹ İbrahim Ermenek, Ufuk Özdemir ve Ali Rıza Özalp, 'Bir Konkordato Nedeni Olarak Borca Batıklığın Tespiti ve Borca Batıklık Halinin Konkordato Sürecindeki Etkileri' (2020) 5 (1) Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1351, 1361; Vefa M. Toroslu, *Hukuksal ve Finansal Açısından Konkordato*, (Adalet 2019) 249.

²² Toroslu (n 22) 178.

gerekli olduğunu kabul etmekle birlikte²³, yabancı para alacağının hangi tarihteki kur üzerinden Türk lirasına çevrileceği konusunda farklı görüşler ileri sürülmüştür.

Kronolojik olarak, konkordato başvurusunun yapıldığı tarihten konkordatonun tasdikine kadar geçen dönemdeki sıralamaya göre görüşler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

Bir görüşe göre, yabancı para alacakları, konkordato çoğunluğunun belirlenmesinde dikkate alınacağından ve konkordato komiserinin yabancı para alacaklarının konkordato alacaklılar toplantısı karar nisabının değerlendirilmesinde ne ölçüde dikkate alınacağı konusunda rapor vermesi gerektiğinden, konkordato mühleti verildiği tarihteki kur üzerinden Türk lirasına çevrilmelidir. Ülke parasıyla alacaklı olanlar da mühlet verildiği tarihteki alacak miktarlarıyla konkordato çoğunluğun hesaplanmasında dikkate alınmakta olup bu tarih tüm alacaklılar için ortak bir zaman kesiti olup alacaklılar arasında kur farkı nedeniyle ortaya çıkacak eşitsizlikler önlenir²⁴. Diğer yandan alacağı rehinle teminat altına alınan alacaklının, rehin kapsamı dışında kalan yabancı para alacağının konkordato alacaklılar toplantısında ne miktar için dikkate alınacağı belirlenebilmesi için de yabancı para alacağı mühlet tarihindeki kur dikkate alınarak ülke parasına çevrilmelidir²⁵.

Yargıtay da 7101 sK ile 2018 yılında konkordatoya ilişkin hükümler değiştirilmeden ve özellikle konkordato mühletinin uzatılmasına ilişkin değişiklik yapılmadan önceki bir kararında konkordatoda yabancı para alacaklarının mühlet tarihi itibarıyla Türk lirasına çevrilmesini kabul etmiştir. Bazı bölge adliye mahkemeleri ve ilk derece mahkemeleri ise daha güncel kararlarda, bu tartışmayı kararlarına yansıtmış ve

²³ Selçuk Öztekin, 'Madde 299-Alacaklıları Alacaklarını Bildirmeye Davet' iç Selçuk Öztekin (Edr) *Yeni Konkordato Hukuku*, (2. Baskı, Adalet 2019) 315; Müjgan Tunç Yücel, *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları*, (Oniki Levha 2020) 118.

²⁴ Süha Tanrıver ve Adnan Deynekli, *Konkordatonun Tasdiki* (Yetkin 1996) 103; Oğuz Atalay iç Hakan Pekcanitez, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan ve Muhammet Özeken, *İcra ve İflas Hukuku* (8. Baskı, Oniki Levha 2021) 512; Levent Börü 'Adi Konkordatoda Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi' (2019) 10 (1) İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 173, 180; Kuru (n 17) 1774; Tunç Yücel, 'Konkordato' (n 24) 120 vd. Alman hukukunda 1.1.1999 tarihine kadar konkordatoya ilişkin hükümlerin yürürlükte olduğu dönemde yabancı para alacaklarının konkordato mühleti tarihi itibarıyla ülke parasına çevrilmesi şartı aranmaktaydı. Bkz Vergleichsordnung (VergIO) § 34 <https://www.rechtsportal.de/Gesetze/Gesetze/Verfahrensrecht/Vergleichsordnung/Dritter-Abschnitt.-Vergleichsglaebiger/34-Umrechnung-von-Forderungen>, E.T. 19.04.2020. İsviçre Hukukunda ise konuya ilişkin özel bir düzenleme olmamakla birlikte, yabancı para alacaklarının geçici mühlet kararının verildiği tarihteki kur üzerinden ülke parasına çevrilmesi kabul edilmektedir. Bkz Daniel Hunkeler, *Kurzkommentar Schuldbetreibungs und Konkursgesetz* (2. Auflage, Helbing Lihtenhahn 2014) Art 300, N 10. Ancak öğretide haklı olarak işaret edildiği üzere İsviçre'de (ve kanımızca Almanya'da) bu tarihin esas alınması, ülke parasının değeri çok değişiklik göstermediği için sorun yaratmamaktadır. Bkz Tunç Yücel, 'Konkordato' (n 24) 119.

²⁵ Tanrıver ve Deynekli (n 25) 104.

alacak kayıt tarihinin son günü geçerli olan kura göre ülke parasına çeviri yapılması gerektiği sonucuna varmıştır²⁶.

Bir görüşe göre, konkordatoya tabi alacaklılar arasında eşitliğin sağlanabilmesi için yabancı para alacağı, alacaklının alacağını konkordato komiserine kaydettirdiği tarihteki kur üzerinden ülke parasına çevrilmelidir²⁷. Bu görüşe göre, hangi tarihteki kurun dikkate alınacağı belirlenirken, alacağı konkordatoya tâbi bütün alacaklıların ve borçlunun menfaatlerinin birlikte göz önünde bulundurulmalıdır. Yabancı para alacaklısının menfaati belirlenirken, sadece döviz kurunda meydana gelebilecek yükselmeler değil, aynı zamanda konkordatonun tasdik edilmesi halinde elde edeceği menfaat de dikkate alınmalıdır. Zira iflâsa tâbi borçlunun iflâsına karar verilmesi halinde yabancı para alacaklısı alacağını hiç tahsil edemeyecek veya bir bölümünü tahsil edebilecektir. Bu bağlamda, iflâs içi konkordatoda yabancı para alacaklarının borçlunun iflâs tarihindeki kur üzerinden ülke parasına çevrilmesi ve kurda daha sonra meydana gelen değişikliklerden alacaklının etkilenmeyeceği kabul edilmekte olduğuna göre, aynı ilke iflâs dışı konkordato bakımından geçerli sayılmalıdır²⁸. Aynı yöndeki görüşün argümanlarından biri de mühletin verildiği tarihin dikkate alınması halinde, konkordato mühletinin uzun olması nedeniyle yabancı para alacaklılarının kurdaki değişiklik nedeniyle zarar görme ihtimalinin yüksek olmasıdır. Yabancı paranın Türk lirasına çeviri anı olarak tasdik tarihinin kabul edilmesi ise konkordatoda alacaklı çoğunluğunun hesaplanmasında belirsizliğe yol açacağı için eleştirilmektedir. Zira alacaklılar toplantısının yapılmasıyla tasdik şartları gerçekleşmiş olmasına rağmen, tasdik aşamasında kurdaki artış nedeniyle tasdik şartlarının ortadan kalkması ihtimalinin (belirsizliğinin) bulunması, diğer alacaklıların ve borçlunun menfaatine aykırıdır²⁹. Konkordatonun yeterli sayıda alacaklı ve alacak çoğunluğu tarafından kabul edilip edilmediği tasdik kararından önce belirlenmesi gerektiğinden, yabancı para alacağının kayıt tarihindeki kur üzerinden Türk lirasına çevrilmesi ve kur farklılıkları nedeniyle oluşabilecek eşitsizliğin önlenmesi için belirli bir tarihteki kurun dikkate alınması gerektiği ileri sürülmüştür³⁰.

²⁶ “Yabancı para alacaklarının Türk lirasına çevrilme tarihinin konkordato mühletinin verildiği tarih olarak kabul edilmelidir. Zira mühletin verildiği tarih özellikle çoğunluk hesabı yönünden tüm alacaklar için ortak bir zaman kesitidir.” Yargıtay 19. HD, 2008/11847 E., 2009/9012 K., 08.10.2009 Bkz Emsalgül Doğan, *Konkordatonun Tasdiki Yargılaması* (Yetkin 2020) 136 dn 338. “Şu halde, yabancı para alacaklısı alacağını komiserine yabancı para olarak kaydettirecek ama komiser on beş günlük kayıt süresinin bitiminde bütün yabancı para alacaklarını o tarihteki kur üzerinden Türk Lirasına çevirecektir. Bu takdirde konkordato tasdik edilirse yabancı para alacaklısı alacağını artık tasdik edilen konkordato çerçevesinde ancak Türk Lirası olarak talep edebilecek ve çeviri nedeniyle maruz kaldığı zarar için munzam zarar davası açamayacaktır. (Yeni Konkordato Hukuku, Editör : Prof.Dr.Selçuk Öztekin, 2. Baskı, s.468,469,470).Bu nedenlerle ve konkordato eşitlik ilkesi kapsamında istinaf eden alacaklının yabancı para alacağına dair istinaf nedenlerinin yerinde olmadığı kanaatine varılmıştır.” İstanbul BAM 17. HD, 2021/379 E., 2021/672 K., 03.06.2021; “... Bankası AŞ.ile alacaklı nin alacaklarının yabancı para cinsinden olduğu , söz konusu alacakların konkordato komiseri tarafından TL cinsine çevrilerek alacak miktarının hesaplanması gerektiği, söz konusu hesaplamamın da İİK 299. Maddesinde belirtilen ilan tarihinden itibaren 15 günlük alacak kayıt süresinin son günü itibarıyla yapılabileceği ...” İzmir 1. Asliye Ticaret Mahkemesi, 2021/313 E., 2021/497 K., 27.05.2021; Aynı yönde bkz İstanbul Anadolu 3. Asliye Ticaret Mahkemesi, 2018/1350 E., 2020/1086 K., 16.12.2020 (www.emsal.uyap.gov.tr) Erişim Tarihi 06.10.2021.

²⁷ Altay ve Eskioçak (n 18) 193 vd.; Muşul (n 8) 544 vd.; Serhat Sarısözen, *İcra-İflâs ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler* (3. Baskı, Yetkin 2019) 239.

²⁸ Muşul (n 8) 545.

²⁹ Muşul (n 8) 546.

³⁰ Doğan (n 27) 136.

Bir başka görüşe göre, konkordatonun kabulü için gerekli çoğunluğun tespiti yabancı para alacaklarının en kısa sürede Türk lirasına çevrilmesini ve alacak miktarlarının tespitinde eşit para biriminin kabulünü gerektirdiğinden, kayıt tarihlerindeki farklılıklardan doğacak eşitsizlikleri önlemek için, konkordatoya tâbi yabancı para alacakları, tüm alacaklılar için ortak bir tarih olan İİK m 299'da öngörülen on beş günlük alacak kayıt süresinin son günü esas alınarak Türk lirasına çevrilmelidir. Bu görüşe göre, alacaklı alacağını komiserle yabancı para olarak kaydettirir, komiser ise on beş günlük kayıt süresinin bitiminde bütün yabancı para alacaklarını o tarihteki kur üzerinden Türk lirasına çevirir³¹.

Bir başka görüşe göre, yabancı para, eşitlik ilkesi gereğince konkordatonun tasdiki tarihindeki kur üzerinden Türk lirasına çevrilmelidir. Zira konkordatonun tasdik edilmesi halinde alacaklılara konkordato projesine göre ödeme yapılır. Çeviri mümkün olduğu kadar geç yapılırsa, yabancı para alacaklısı alacağını tam olarak elde edebilir. Aksi halde yabancı para alacaklısı yabancı para alacağının değerinde meydana gelen azalma veya artış nedeniyle alacağını daha az veya daha fazla elde edebilir. Ülke parasına çevirinin daha önceki bir tarihte yapılması, tasdik edilen konkordatonun borçlunun malvarlığı ile orantılı olmaması sonucunu doğurabilir³².

Yabancı para alacağının Türk lirasına çevrilmesinde ortaya konulan görüşler iki ölçütten hareket etmektedir. Bunlardan ilki alacaklılar arasında eşitliğin sağlanması, diğeri ise ülke parasına çeviri tarihi olarak objektif ve değişmez bir tarihin esas alınmasıdır. Kanımızca üçüncü olarak borçlu ile alacaklı arasındaki menfaat dengesinin korunması da bu ölçütlere ilave edilmelidir.

Alacaklılar arasında eşitliğin korunmasını sağlayan, objektif olarak belirlenebilir ve değişmeyen, borçlu ile yabancı para alacaklısı arasındaki menfaat dengesinin korunmasını sağlayabilecek zaman kesiti, konkordatonun tasdik edildiği tarihtir. Konkordatonun tasdiki şartlarının gerçekleşip gerçekleşmediği, bu bağlamda borçlunun kaynaklarının borçları ile orantılı olup olmadığı, ödeme güç ve kabiliyetinin bulunup bulunmadığı konkordatonun tasdiki tarihindeki duruma göre belirlenmelidir.

Ayrıca konkordatoya tâbi alacaklar kural olarak konkordato talebinden önce doğan alacaklar ise de mühlet içinde komiserin onayı alınmadan yapılan işlemlerden doğan alacaklar da konkordatoya tâbidir. Bu bağlamda her iki alacak grubu içinde de yabancı para alacakları varsa hem konkordato talebinden önce hem de mühlet içinde doğan yabancı para alacakları arasında eşitliğin sağlanması bakımından mühlet tarihi, alacak kayıt tarihi veya alacak kayıt tarihinin son günü dikkate alınmamalıdır. Zira

³¹ Öztekin (n 24) 315 vd.

³² Pekcanitez (n 6) s. 264; Hakan Pekcanitez ve Güray Erdönmez, *7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato* (Vedat 2019) 56; Serdar Kale, *Sorularla Konkordato (İflâs Dışı ve İflâs İçin Konkordato)* (Oniki Levha 2017) 60; Talih Uyar, *Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri* (Konya Barosu Yayınları 2018) 114; Çağatay Serdar Şahin, *Amerikan Hukukıyla Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Mühletinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları* (Oniki Levha 2020) 159.

konkordatoya tâbi olan ve mühlet içinde alacak kayıt tarihi sona erdikten sonra doğan yabancı para alacağının alacak doğmadan önceki bir tarihteki kura göre Türk lirasına çevrilmesi alacaklılar arasındaki eşitlik ilkesine aykırıdır. Bu ihtimalde alacaklılar arasındaki eşitliği muhafaza eden, objektif ve değişmez tarih konkordatonun tasdik edildiği tarihtir.

İflâstan farklı olarak, konkordato mühleti verilmesi vadesi gelmemiş olmaları muaccel hale getirmez. Konkordatoya tâbi yabancı para alacağı konkordato talep edildiği tarihte henüz muaccel değilse, başka bir deyişle alacak mühlet içinde ve hatta alacak kayıt süresinin son günü geçtikten sonra muaccel hale gelecekse, bu alacağın konkordato oylamasındaki çoğunluğun hesaplanmasında dikkate alınıp alınmayacağına asliye ticaret mahkemesi karar verir. Bu ihtimalde alacağın henüz muaccel olmadığı mühlet tarihindeki, alacak kayıt tarihindeki veya alacak kaydı için belirlenen son gündeki yabancı para kurunun dikkate alınması uygun olmayacaktır. Kanımızca yabancı para alacağı konkordatonun tasdiki kararından önce muaccel hale gelecekse, konkordato oylamasında çoğunluğun hesabında konkordatonun tasdiki tarihindeki kur üzerinden Türk lirasına çevrilerek dikkate alınmalıdır.

Tasdik tarihindeki kurun dikkate alınmasının, ülke parasıyla alacaklı olanlar ile yabancı para alacaklıları arasında eşitsizlik yarattığı söylenemez. Zira konkordato mühleti içinde doğan ve konkordatoya tâbi olan Türk lirası alacaklar ile yabancı para alacakları arasında da kurdan kaynaklanan bir farklılık olabilir. Kur değişimlerinden kaynaklanan bu tür farklılıkların ortadan kalkacağı zaman konkordatonun tasdik edildiği tarihtir. Alacaklıların tahsil edebilecekleri alacak miktarı ve vadeler konusundaki eşitlik, konkordatonun tasdik edildiği tarih itibarıyla ortaya çıkacaktır. Yabancı para alacağının mühlet tarihi veya alacak kayıt tarihindeki kur üzerinden ülke parasına çevrilmesi, konkordato mühletinin muhtemel uzunluğu (3 ay + 2 ay + 1 yıl + 6 ay + (tasdik yargılaması için 6 ay) = Toplam 29 ay) ve döviz kurlarındaki değişkenlik veya belirsizlik dikkate alındığında, alacaklıların kendi arasındaki menfaat dengesine aykırı olacağı gibi borçlu ile alacaklı arasındaki menfaat dengesi de bozulacaktır. Yabancı para alacağı, konkordatonun erken bir evresindeki (örneğin mühlet tarihindeki veya alacak kayıt tarihindeki) kur üzerinden ülke parasına çevrilir ve tasdik kararından önce, kurdaki değişim nedeniyle, alacak miktarı artarsa yabancı para alacaklısı bu kur artışından yararlanamadığı için zarar görecektir, aksi halde ise yabancı para alacaklısı kurda düşme olmasına rağmen daha yüksek kurdan alacağını tahsil etme imkanına sahip olacaktır.

Konkordatoya sadece borca batık durumda olanlar değil, muaccel borçlarını ödeyemeyen veya vadesi gelecek olan borçlarını ödeyememe tehlikesi altında olan borçlular da başvurabilir (İİK m 285/1). Özellikle borçlarını vadesinde ödeyememe tehlikesi altında olan borçluların talep ettiği konkordatolarda, borçlu konkordato

talep etmek suretiyle döviz kurundaki artıştan etkilenmemek suretiyle yabancı para borçlarını ödeme imkânına kavuşur ki bu durum ticari hayatın işleyişine uygun değildir. Hakkında borca batıklık gibi doğrudan iflâs sebebi bulunmadığı halde konkordatoya başvuran iflâsa tâbi borçlu, mühlet tarihi itibariyle iflâs etmiş değildir; konkordato mühletinin başarılı geçirilmesi ve konkordatonun tasdik edilmesi halinde de borçlu faaliyetlerini sürdürmekte ve malvarlığı cebri olarak tasfiye edilmemektedir. Bu nedenle konkordatonun iflâsla benzerlik gösterdiği ve iflâs gibi alacaklılara yapılacak ödemeler bakımından eşitliğin sağlanmasında esas alınması gereken zaman, konkordatonun tasdiki safhasıdır. Bu nedenle yabancı para alacaklarının Türk lirasına çeviri anı olarak tasdik tarihi esas alınmalıdır.

Tasdik tarihindeki kurun dikkate alınması, konusu para olmayan alacaklar ile yabancı para alacakları arasındaki menfaatler dengesine de uygundur. Konusu para olmayan alacaklar³³ konkordato mühletinin verildiği tarih itibariyle para alacağına çevrilerek bildirilmiş ise de bu bildirim borçluyu bağlayıcı değildir³⁴. Borçlu, komiserin onayıyla mühlet içinde taahhüdün aynen ifasını üstlenebilir ve bu alacaklı alacağını ülke parası ile veya yabancı parayla alacaklı olanlardan önce tahsil edebilir. Hatta bu durumda konusu para olmayan alacak konkordatoya tâbi alacak olmaktan çıkar³⁵. Yabancı para alacaklısına ise mühlet içinde kural olarak borçlunun ödeme yapma imkânı bulunmamaktadır. Konusu para olmayan alacakların, mühlet tarihi itibariyle para alacağına çevrilebilecek olması nedeniyle yabancı para alacağı için aynı tarihteki döviz kurunun dikkate alınması, yabancı para alacaklısı aleyhine menfaat dengesini bozmaktadır³⁶.

Konkordato, borçların tasfiye edilmesi süreci yanında borçlunun işletmesinin ve mali durumunun yeniden yapılandırılması amacına da hizmet ettiği için, yabancı para alacağının tasdik tarihi itibariyle belirli bir kura göre sabitlenmesi, yeniden yapılandırma amacının gerçekleştirilmesine de katkı sağlayacaktır. Tasdik tarihindeki kurun esas alınması, yabancı para alacaklısının alacağını uzun bir vade sonunda tahsil edilebilecek olduğu dikkate alındığında, konkordato teklifine olumlu oy kullanması bakımından da yarar sağlayabilecektir. Ticari işlemlerde veya kredilerde sıkça dövizle işlem yapıldığı dikkate alındığında, yabancı para alacaklısı fazla olan işletmelerde, konkordato projelerine yabancı para alacaklılarının olumlu oy kullanması, bu

³³ Konusu para olmayan ve konkordatoya tabi olan alacaklar şahsi hak talepleridir. Aynı haklara ilişkin talepler konkordatoya tâbi değildir. Taşınır teslimine ilişkin şahsi talepler ise para alacağına çevrilir. Bkz. Tunç Yücel, 'Konkordato' (n 24) 58, 206.

³⁴ Atalı, Ermenek ve Erdoğan (n 5) 663.

³⁵ Tunç Yücel, 'Konkordato' (n 24) 205.

³⁶ İsviçre hukukunda konusu para olmayan alacakların konkordato mühleti içinde komiserine bildirilmesine ilişkin hükme göre, konkordato mühleti verilmesi alacağı kendiliğinden para alacağına dönüştürülmez. Komiser konusu para olmayan alacağın para alacağına dönüştürülmesini sözleşmenin tarafına derhal bildirmezse bu alacak para alacağına dönüşmez. Buna göre, İsviçre hukukunda konkordatoya konusu para olmayan alacakların İsviçre İcra ve İflâs Kanununun 211'nci maddesine göre para alacağına dönüşebilmesi için komiserin bu konuda sözleşmenin diğer tarafından talepte bulunması gerekir. Eğer alacaklı alacağını para alacağına dönüştürmezse bu alacaklar konkordatoya tâbi olmaz. Bkz. Brigitte Umbach-Spahn and Stephan Kesselbach, 'Kommentar zu Art 293-304 SchKG' in Jolanta Kren Koskiewicz/Dominik Vock (Hrsg.) 'Schulthess Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG' (4. Auflage, Schulthess 2017) Art 297 N 23.

alacaklıların menfaatlerinin korunabilmesine bağlıdır. Örneğin, alacak kayıt tarihindeki veya kayıt süresinin son günü geçerli olan kurun dikkate alınması halinde, alacaklılar toplantısının konkordato tasdik yargılamasına ve dolayısıyla mühletinin sona ermesine yakın bir zamanda yapılması, bu tarihe kadar geçecek olan dönemde kurdaki değişiklikler nedeniyle yabancı para alacaklısının konkordato teklifini kabul etmekten kaçınmasına neden olabilir. Alacaklılar toplantısının yapıldığı veya konkordatonun tasdiki duruşmasının yapıldığı tarihteki kur daha yüksekse, yabancı para alacaklısının ayrıca kurdan kaynaklı zararı da doğacaktır.

Tasdik tarihinin esas alınmasında, iflâsla konkordato arasındaki benzerlik ve ilişki de etkilidir. İflâsta, yabancı para alacaklarının ülke parasına çevrilmesine iflâs kararının verildiği tarih esas alındığına göre, konkordatoda da tasdik kararının verildiği tarih esas alınmalıdır. İflâs kararından sonra borçlunun malvarlığının iflâs idaresi (veya dairesi) tarafından paraya çevrilmesi ve alacaklılara ödeme yapılmasında mahkemenin kararını verdiği tarih esas alınmaktadır. Borçluya veya alacaklıya yabancı para alacağını hangi tarihteki kur üzerinden ülke parasına çevrilmesi konusunda seçim hakkı verilmemiştir. İflâsta, iflâs kararının verildiği tarihte var olan alacaklar, iflâs alacağı olarak masaya kaydedilir ve tasfiye sonucunda bu alacaklara ödeme yapılır. Aynı şekilde konkordatoda da alacaklılar toplantısındaki nisapların hesaplanması, tasdik şartlarının gerçekleşip gerçekleşmediğinin belirlenmesi ve tasdik edilen konkordato teklifine göre hangi vadelerle ve ne miktar ödeme yapılacağı, tasdik kararının verildiği tarihteki kur esas alınarak belirlenmelidir. Tasdik kararı, hem konkordato talebinden önce doğan alacaklar hem de mühlet içinde komiserin onayı olmadan yapılan işlemlerden doğan tüm alacakları kapsayacak şekilde sonuç doğurduğundan (İİK m 308/c), tasdik kararının verildiği tarihteki kur esas alınmalıdır. İflâsa karar verilmesi halinde müflisin malları cebren paraya çevrilmekte ve alacaklılar arasında paylaşılır. Konkordatonun tasdik edilmesi halinde ise cebren değil, borçlunun faaliyetini sürdürerek veya mal ve haklarını kendisi paraya çevirerek ödeme yapılır. Konkordatoya tâbi alacaklar için tasdik kararındaki miktarlar ve vadeler oranında ödeme yapılır.

Rehinle temin edilen yabancı para alacakları ise rehin kapsamındaki alacak miktarı için konkordatoya tabi olmadığından ve mühlet içinde rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılabileceğinden ve tasdik talebinin kabul veya reddine karar verilmesinden sonra takiplere devam edebileceğinden, bu tür alacaklar için mühlet tarihindeki, alacak kayıt tarihindeki veya alacak kayıt tarihinin son günü geçerli olan kurun esas alınması isabetli olmayacaktır. Rehinli alacaklının alacağını rehin kıymeti dışında kalan kısmı konkordatoya tabi olduğundan ve bu kapsamda rehinli alacaklının da oy kullanma hakkı bulunduğundan, nisaba esas alacak miktarının belirlenmesinde konkordatonun tasdiki tarihindeki kur dikkate alınmalıdır.

Konkordato yabancı para alacağının ülke parasına çevrilmesinde, konkordatoya tâbi yabancı para alacaklısı ile diğer alacaklı grupları arasındaki menfaatleri bağdaştıran en uygun çözüm, konkordatonun tasdiki tarihinin dikkate alınmasıdır. Yabancı para alacaklısının alacağını fiili ödeme tarihindeki veya bu tarihe en yakın tarihteki kur üzerinden tahsil etmesinde menfaati bulunmaktadır ve bunu sağlayabilecek en uygun an konkordatonun tasdiki tarihidir. Konkordatoya tâbi yabancı para alacağına mühlet kararından sonra faiz işlememesi, bu alacaklının alacağını tasdik tarihindeki kur üzerinden ve tasdik edilen konkordatodaki indirim oranında ve/veya vadelerde Türk lirası olarak tahsil edebilmesi, ülke parasıyla alacaklı olanların menfaatlerinin korunması ve eşitliğin sağlanması bakımından yeterince koruma sağlamaktadır. Tasdik tarihindeki kurun esas alınması, borçlunun ve alacaklıların konkordato ile korunması amacını gerçekleştirilmeye de elverişlidir.

Yabancı para alacağı T.C. Merkez Bankasının belirlemiş olduğu döviz kuru (efektif satış kuru) üzerinden Türk lirasına çevrilmelidir³⁷. Zira ödemeye alacaklının borçlanılan miktardaki yabancı parayı alabilecek imkânı olmalıdır³⁸. Komiserin veya mahkemenin serbest bir kur üzerinden yapılan çeviriyi esas alarak karar vermesi mümkün değildir.

Konkordato komiseri alacaklılar toplantısının sonucuyla ilgili mahkemeye sunacağı raporda yabancı para alacaklıların toplantının yapıldığı tarihteki kur üzerinden Türk lirasına çevirmelidir. Aksi halde alacaklılar toplantısında hangi alacaklının ne miktar için oy hakkına sahip olduğu belirlenemez. Ancak konkordato teklifi için yapılan tasdik yargılaması duruşmasında, mahkeme konkordatonun tasdikine karar verip vermeyeceğini ve yabancı para alacaklısına ne miktar için ödeme yapılacağını tasdik tarihindeki kur dikkate alarak karar vermelidir. Uygulamada konkordatoya tabi alacaklılara yapılacak ödeme miktarları ve vadeler ile ilgili liste hazırlanmaktadır. Bu liste mahkeme kararının bir parçası niteliğindedir. Komiser tarafından hazırlanan ve mahkeme kararının bir parçası olan bu listede yabancı para alacaklıları için tasdik tarihindeki kur esas alınarak hesaplama yapılmalıdır.

3. Konkordatonun Tasdiki Talebi Hakkında Verilen Kararın Yabancı Para Alacaklarına Etkisi

Kanımızca yabancı para alacaklısı alacağını kural olarak tasdik tarihindeki kur üzerinden Türk lirası olarak ve konkordato teklifindeki miktar ve vadelerle tahsil edebilir³⁹. Bununla birlikte tasdik edilen konkordato projesinde, konkordatonun tasdik kararının kesinleşmesiyle bağlayıcı hâle geleceği kararlaştırılmışsa (İİK m 308/c/1),

³⁷ İflâs bakımından bkz Pekcanitez (n 6) 255 vd. Bu çeviri Merkez Bankası Efektif satış kuru üzerinden yapılmalıdır. Bkz Yargıtay 23. Hukuk Dairesi, 2014/4900 E., 2015/4147 K., 02.06.2015 (<https://www.kararara.com>) Erişim Tarihi 16 Nisan 2021.

³⁸ Ayan (n 2) 540.

³⁹ Kuru (n 17) 1510.

bu durumda artık konkordatonun kesinleştiği tarihteki kurun değil, konkordatonun ilk tasdik tarihindeki kurun dikkate alınması gerekir. Zira kesinleşmeyle sonuç doğuran konkordato dahi ilk derece mahkemesinin tasdik kararını verdiği tarihindeki şartlarda geçerli olan konkordatodur. Aksi görüşün kabul edilmesi konkordatonun tasdikiyle ilgili şartların var olup olmadığı konusunda belirsizliklere yol açacaktır.

Yabancı para alacaklısı, yabancı para biriminin tasdikten (veya konkordato tasdik kararının kesinleşmesiyle bağlayıcı hale gelecektse tasdik kararının kesinleşmesinden) sonra değerinin artmış olması nedeniyle zarar gördüğünü ileri sürerek tazminat talep edebilir mi? İflâta yabancı para alacaklısının tasfiye sırasında tazminat talep edemeyeceği ancak iflâsın kapanmasından sonra, kur farkı nedeniyle oluşan munzam zararın tazminini talep edebileceği kabul edilmektedir⁴⁰. Konkordato tasdik edilirse yabancı para alacaklısı alacağını artık konkordatoya göre tahsil edebilme imkanına sahip olduğundan, borcun ödenmesi için öngörülen vadeler içinde yabancı paranın değeri artsa dahi, zarar gördüğü iddiasıyla tazminat talep edemez. Alacaklının, yabancı paranın Türk lirası karşısında değerinin artması ve konkordato projesine göre alacağını tahsil etmesi nedeniyle munzam zarar talep etme imkânı yoktur⁴¹. Yabancı para alacaklısının alacağını mühlet içinde komisere bildirip bildirmemesi veya konkordato alacaklılar toplantısında olumlu oy kullanıp kullanmaması önemli değildir. Borçlunun konkordato teklifi yeterli çoğunluk tarafından kabul edilir ve mahkeme tarafından tasdik edilirse, yabancı para alacaklısı olumsuz oy kullanmış olsa dahi alacağını tasdik edilen konkordatodaki ödeme planına göre tahsil edebilir. Zira konkordatonun tasdiki kararı, konkordatoya tâbi tüm alacaklılar için bağlayıcıdır⁴².

Konkordatonun tasdiki talebinin reddedilmesi halinde ise borçlunun iflâsa tâbi olup olmaması ve iflâsa tâbi ise hakkında iflâs sebeplerinden birinin gerçekleşmiş olup olmamasına göre farklı ihtimaller söz konusu olabilir. Konkordato talebi reddedilen borçlu hakkında doğrudan iflâs sebeplerinden biri varsa (örneğin sermaye şirketleri bakımından borca batık olma) mahkeme iflâs kararı verir. Bu durumda ise yabancı para alacaklı iflâs tarihindeki kur üzerinden iflâs alacağı olarak paylaştırmaya tâbi olur. Borçlu iflâsa tâbi değilse veya iflâs sebeplerinden biri yoksa, sadece konkordato talebinin reddine karar verileceğinden, yabancı para alacaklı için haciz veya iflâs yoluyla takip yapılabilir veya başlanmış olan takiplere devam edilebilir.

Konkordato tasdik edilmiş olmasına rağmen kendisine konkordato projesi uyarınca ifade bulunulmayan her alacaklı konkordatoyu tasdik eden mahkemeye başvurarak kendisi hakkında konkordatoyu feshettirebilir (İİK m 308/e). Bu şekilde konkordatonun kısmen feshini talep eden alacaklı, konkordatonun kısmen

⁴⁰ Pekcanitez (n 6) 247, 259.

⁴¹ ibid 265; Ömer Ulukapı, 'Konkordatonun Sonuçları' (2000) 8 (1-2) Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (Milenyum Armağanı) 9, 16; Öztekin (n 24) 316.

⁴² Ulukapı (n 42) 11.

feshine karar verilirse borçluya karşı eski haklarını muhafaza ettiğinden⁴³, başka bir deyişle Türk lirasına çevrilen alacak tekrar yabancı para alacağına dönüşeceğinden, yabancı para alacağının vade veya fiili ödeme tarihindeki kura göre ülke parasına çevrilmesini isteyerek icra takibi başlatabilir. Ayrıca her alacaklı konkordatonun kötü niyetle sakatlandığını iddia ederek konkordatonun tamamen feshini talep edebilir (İİK m 308/f). Bu durumda İİK m 308 hükümleri uygulanır ve borçlunun iflâsa tâbi şahıslardan olması ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması hâlinde mahkeme, borçlunun iflâsına resen karar verir. Borçlunu iflâsına karar verilmesi halinde ise yabancı para alacağı iflâs tarihindeki kur üzerinden Türk lirasına çevrilir⁴⁴.

4. Konkordatoda Kefalet Sözleşmesine Konu Yabancı Para Alacaklarının Durumu

Yabancı para alacağının Türk lirasına çevrilmesi zorunluluğu sadece konkordatoya başvuran borçlu bakımından söz konudur. Aynı borç için üçüncü kişi kefil olmuşsa, kefilinin sorumluluğu yabancı para borcu olarak devam eder. Konkordato talebi kabul edilse de edilmese de alacaklı alacağını kefinden yabancı para olarak talep etme hakkını muhafaza eder⁴⁵. Konkordato mühleti içindeki takip yasağı kefilleri kapsamadığından doğrudan kefile başvurulabilir. Keza konkordatonun tasdiki de sadece borçlu bakımından hüküm ifade eder, kefillere etkili değildir⁴⁶.

Kefaletin türü de önemli değildir. Adî kefalette asıl borçluya konkordato mühleti verilmesi halinde, adî kefil önce borçluya başvurulması def'inden yararlanamaz (TBK m 585/I/4). Aynı şekilde alacak kefaletten önce veya kefalet sırasında rehinle teminat altına alınmışsa, kural olarak önce adi kefile başvurulmаса da asıl borçluya konkordato mühleti verilmiş olması halinde doğrudan kefile başvurulabilir (TBK m 585/II)⁴⁷.

Konkordatonun tasdik edilmesi halinde alacaklı İİK m 303/2'de öngörülen şartları yerine getirirse kefile karşı haklarını kullanabilir. Buna göre, konkordato teklifine kabul oyu veren yabancı para alacaklısı, müşterek borçlu ve kefillerden alacağını konkordato şartlarına göre ve Türk lirası olarak talep edebilir. Ancak yabancı para alacaklısı kendi haklarını borçtan birlikte sorumlu olanlara ödeme karşılığında devretmeyi teklif etmişse ve onlara alacaklılar toplantısının gününü ve yerini toplantıdan en az on gün önce bildirmişse alacağını müşterek borçlulardan ve kefillerden konkordatoya tâbi olmadan ve yabancı para olarak talep edebilir.

⁴³ İlhan E. Postacıoğlu, *Konkordato* (Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 1965) 134.

⁴⁴ Pekcanitez (n 6) 266; Öztekin (n 24) 316.

⁴⁵ İflâstaki benzer durum için Pekcanitez (n 6) 247.

⁴⁶ Ulukapı (n 42) 11.

⁴⁷ Sarısözen (n 28)169; Konkordato mühleti içinde kefilin durumu hakkında detaylı bilgi için Levent Börü ve Şafak Parlak Börü, 'Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkileri', (2020) 78 (3) İstanbul Hukuk Mecmuası 1239, 1253 vd.

Alacaklı bu şartı yerine getirmese kefilden olan tüm haklarını kaybetmese de sadece kabul ve tasdik edilen konkordato çerçevesinde kefilden talepte bulunabilir, başka bir deyişle tasdik edilen konkordatoda belirlenenden daha fazla talepte bulunamaz⁴⁸. Konkordatoya kabul oyu vermeyen alacaklı ise kefile karşı tüm haklarını korur. Aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca ise alacaklı kefile müracaat hakkına halel gelmeksizin kefile konkordato müzakerelerine katılma yetkisi verebilir ve onların kararını kabul taahhüdünde bulunabilir. Bu durumda kefilin bu yetkiyi kullanıp kullanmaması veya alacaklılar toplantısında hangi yönde oy kullandığı önemli olmaksızın alacaklı kefile karşı tüm haklarını korur yabancı para alacağını İİK hükümleri uyarınca kefilden talep edebilir⁴⁹.

5. Konkordatoda Takasa Konu Yabancı Para Alacaklarının Durumu

Yabancı para alacağının durumu, konkordato sürecindeki takas⁵⁰ bakımından da değerlendirilmelidir. Türk Borçlar Kanunu'na göre, takas karşılıklı olarak bir miktar para veya özdeş diğer edimleri birbirine borçlu olan taraflardan birinin takas iradesini alacaklıya bildirmesiyle gerçekleşen ve her iki borcun daha az olan borç tutarınca sona ermesi sonucunu doğuran bir maddi hukuk işlemidir. Alacaklı takas hakkını kullanarak alacağını borçludan elde edememe riskini bertaraf edebilir⁵¹. Konkordato mühleti içinde takas hakkını kullanan alacaklı, konkordato mühletinin erteleyici etkisinden kurtularak, mühlet içindeki borçludan olan alacağı ile kendisinin borcunu takas ederek kendi borcunu sona erdirirken alacağını tahsil edebilir⁵².

Takas hakkının kullanılabilmesi, konkordatoya ilişkin özel şartlar yanında, TBK'nın genel hükümlerine tâbidir. İcra ve İflâs Kanununa göre, konkordatoya tâbi alacaklar bakımından takas, iflâsta takası düzenleyen İİK'nın 200 ve 201 inci maddelerine tâbidir (İİK m 294/4)⁵³. Konkordatoya tâbi olmayan alacaklar bakımından ise takas hakkının kullanılmasında İİK m 200 ve 201 hükümleri dikkate alınmaz, genel hükümler dikkate alınır⁵⁴.

Buna göre konkordatoya tâbi alacaklarda, takas hakkını kullanmak isteyen alacaklının alacağı muaccel ve borcu ifa edilebilir olmalıdır. Bu bağlamda, konkordato mühleti verilmesi, alacaklının vadesi gelmemiş alacağını muaccel hale getirmediğinden, takas hakkının kullanılabilmesi için alacaklının alacağının mühlet

⁴⁸ Öztekin (n 24) 316; Alacaklının konkordatonun tasdiki halinde kefile karşı haklarını kullanabilmesinin şartları konusunda detaylı bilgi için Börü ve Parlak Börü (n 48) 1259 vd.

⁴⁹ Börü ve Parlak Börü (n 48) 1266.

⁵⁰ Konkordatoda takas hakkında ayrıntılı bilgi için Efe Direnisa, 'Konkordatoda Takas' (2020) 15 (189) Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 493, 497vd.

⁵¹ ibid 501.

⁵² Bu bağlamda takasla borcun sona ermesi, dar ve teknik anlamda ifa sayılmaz, edim yerine geçen ifa olarak kabul edilir. Bkz ibid 506.

⁵³ İflâsta takas ile konkordatoda takas arasındaki farklar konusunda detaylı bilgi için ibid 509 vd.

⁵⁴ ibid 534.

içinde muaccel hale gelmesi gerektiği kabul edilmelidir⁵⁵. İkinci şart, alacakların karşılıklı olmasıdır. Bununla bağlantılı olarak konkordato bakımından özel şart ise mühletin verildiği tarih itibariyle alacakların karşılıklı olarak muaccel olmasıdır.

Takasta üçüncü şart alacakların özdeş olmasıdır. Maddi hukuk açısından takasın mümkün olabilmesi için borçların aynı cinsten olması gerekir⁵⁶. Konkordato bakımından özdeşlik şartının sağlanması kolaylaştırılmıştır. Konusu para olmayan alacaklar, komiserin onayı ile borçlunun taahhüdünün aynen ifasını üstlendiği haller dışında, ona eşit kıymette para alacağına çevrilerek komisere bildirileceğinden (İİK m 294), konusu para olmayan bir alacak dahi konkordato mühletinin verildiği tarih itibariyle muaccelse alacaklı tarafından konkordato mühleti içinde takasa konu yapılabilir.

Yabancı para alacaklarının özdeş olup olmadığı noktasında hâkim görüş, takası ileri sürenin yabancı para borçlusu olup olmaması dikkate alınmaksızın, sözleşmede sadece yabancı para ile ödeme kaydı bulunmadıkça, yabancı para borçları ile ülke parası borcunun takas edilebileceği yönündedir. Zira TBK para borçları bakımından özdeş olma şartını aramamış, alacakların para alacağı olmasını yeterli görmüştür. Buna göre para alacaklarından birinin yabancı para olması halinde taraflardan her biri alacağını borcuyla takas edebilir (TBK m 139)⁵⁷.

Konkordatoda takas hakkı, kural olarak alacaklı tarafından kullanılabilir. Zira konkordatoda takası düzenleyen hüküm (İİK m 294) iflâsta takasa ilişkin İİK m 200'e atıf yapmaktadır ve bu hükümde takas hakkının alacaklı tarafından kullanılabilmesi ifade edilmiştir. Bununla birlikte takasın kullanılması alacaklıların lehineyse, borçlunun da tasarruf yetkisinin kaldırılmadığı durumlarda takas beyanında bulunabileceği kabul edilmelidir⁵⁸.

Maddi hukuk bakımından hangi tarihteki kurun esas alınarak takasın gerçekleşeceği tartışmalı olmakla birlikte, katıldığımız görüş uyarınca, takası kural olarak alacaklı talep edebilecekse de bazı hallerde yabancı para borçlusu da takas yoluyla borcu sona erdirebileceğinden, konkordato mühleti içinde takasın ileri sürüldüğü tarihteki kur üzerinden ülke parasına çeviri yapılmalıdır. Bu görüşün kabul edilmesi halinde konkordato talep eden yabancı para borçlusu da takas ileri sürebileceğinden kur artışından zarar görme ihtimali de azalmaktadır⁵⁹.

⁵⁵ Atalı, Ermenek ve Erdoğan (n 5) 661; Aksi görüşün kabul edilmesinin, İİK'ya, konkordatonun amacına ve taraflar (alacaklı ile borçlu) arasındaki menfaat dengesine aykırı olduğu ve ortaya çıkabileceği olumsuz sonuçlar hakkında açıklamalar için Direnisa (n 51) 511 vd.

⁵⁶ Maddi hukuk bakımından cins borçlarından ve para borçlarından farklı olarak parça borçlarında ve yapma borçlarında takasın mümkün değildir. Bkz Ergün Topçu (n 1) 674.

⁵⁷ Ergün Topçu (n 1) 676. İflâsta yabancı para alacağı iflâsın açıldığı tarihteki kur üzerinden ülke parasına çevrilerek takas edilir. Müflisin borçlusu olan alacaklının yabancı para borcu için sözleşmede aynen ödeme kaydı varsa bu alacakların takas edilip edilemeyeceği tartışmalıdır. Bir görüşe göre müflisin borçlusunun borcu aynen ödeme kaydı varsa bunlar özdeş alacaklar olmadığı için takas mümkün değildir. Bkz Pekcanitez (n 2) 257.

⁵⁸ Atalı, Ermenek ve Erdoğan (n 5) 661; Direnisa (n 51) 519.

⁵⁹ Ergün Topçu (n 1) 678.

Takas hakkı konkordato mühleti içinde kullanılabilmesi gibi konkordatonun tasdikinden sonra da kullanılabilir. Konkordatonun tasdikinden sonra alacaklının takas hakkını kullanması halinde, tenzilat konkordatosunun söz konusu olduğu hallerde, onaylanan konkordato projesindeki alacağı kadar takas hakkını kullanabilir. Alacaklı konkordatoda olumsuz oy kullanmışsa alacağının tamamı için takas hakkını kullanabilir⁶⁰. Konkordatonun tasdik edilmesi halinde, kanımızca konkordatoya tâbi yabancı para alacağı artık tasdik tarihindeki kur üzerinden Türk lirasına çevrilmiş olacağından, takasa konu alacak miktarı bu tarihteki kura göre belirlenmelidir.

B. Konkordatoya Tâbi Olmayan Yabancı Para Alacaklarının Durumu

Konkordatoya tabi olmayan yabancı para alacakları konkordatodan etkilenmeyeceğinden kural olarak konkordato sürecinde ülke parasına çevrilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır⁶¹. Buna göre, konkordatoda İİK m 206'nı birinci sırasında yer alan imtiyazlı alacaklar, rehinli alacaklıların rehlin kıymetini karşılayan miktardaki alacakları (fazlası konkordatoya tâbidir), 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun kapsamındaki alacaklar, kredi kurumları tarafından verilen krediler de dahil olmak üzere konkordato mühleti içinde komiserin onayı ile yapılan işlemlerden doğan alacaklar, karşı edimin ifasını komiserin izniyle kabul eden borçlunun taraf olduğu sürekli borç ilişkilerindeki karşı edimlerden doğan alacaklar (İİK m 308/c), Türk lirasına çevrilmesi zorunluluğu bulunmayan yabancı para alacaklarıdır.

Konkordatoya tâbi olmayan İİK m 206'nın birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklılar için konkordato mühleti içinde haciz yoluyla takip yapılabilir (İİK m 294/2). Örneğin, konkordato talep eden sermaye şirketinde çalışan işçi yabancı parayla ücret almaktaysa veya işçilik alacağı yabancı para olarak belirlenmişse⁶², alacak bildiriminde bulunma zorunluluğu olmadığı gibi işçi alacağını yabancı para olarak talep etme hakkına da sahiptir⁶³. İşçinin ücreti yabancı para olarak ödenmekteyse ve konkordatonun tasdiki safhasında henüz ödenmemiş işçilik ücretleri mevcutsa,

⁶⁰ Direnisa (n 51) 535.

⁶¹ Muşul (n 8) 541; Tunç Yücel (n 24)119.

⁶² İş Kanununun 32'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre, "Ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkak kural olarak, Türk parası ile işyerinde veya özel olarak açılan bir banka hesabına ödenir. Ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkak, yabancı para olarak kararlaştırılmış ise ödeme günündeki rayice göre Türk parası ile ödeme yapılabilir". Ancak bu düzenlemeye bazı istisnalar getirilmiştir. Örneğin, 2008-32/34 Sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ'in 8'inci maddesinin (Yeniden Düzenleme: RG-06.10.2018/30557) (Değişik: RG 16.11.2018/30597) altıncı fıkrasına göre ise "Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; yurt dışında ifa edilecekler ile gemi adamlarının taraf oldukları dışında kalan iş sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramazlar." (<https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=11990&mevzuatTur=Tebliğ&mevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi 16 Nisan 2021. Ancak istisnalar sadece tebliğin bu hükmünde sayılanlardan ibaret değildir. Buna göre iş sözleşmelerinde, işçi ücretleri bakımından yabancı parayla belirlenebilmesi konusunda istisna getirilen hallerde, yabancı parayla ücret kararlaştırılabilir. Bu konuda detaylı bilgi için bkz Ercüment Özkaraca, 'Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın İş Sözleşmelerinde Uygulama Alanı' (2019) 25 (1) Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 185, 199 vd.

⁶³ Konkordatoda işçi alacaklarının durumu konusunda ayrıntılı bilgi için Aziz Serkan Aslan, 'Konkordato Mühletinin İşçi Alacaklarına Etkisi' (2019) 142 TBB Dergisi 249, 259 vd.

İİK m 305/1/d maddesi uyarınca 206'ncı maddenin birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklıların alacaklarının tam olarak ödenmesinin ve mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçların ifasının, alacaklı bundan açıkça vazgeçmedikçe yeterli teminata bağlanmış olması gerektiğinden, bu durumdaki yabancı para alacağı için gösterilecek Türk lirası teminatın miktarı, yabancı para alacağının konkordatonun tasdiki tarihindeki kur üzerinden Türk lirasına çevrilmesiyle mümkün olabilir. Örneğin, yabancı para alacağı için taşınmaz mal teminat olarak gösterilecekse, bu teminatın alacağı karşılayıp karşılamadığı, yabancı para alacağının tasdik tarihindeki kur üzerinden Türk lirasına çevrilerek belirlenebilir. Bu durumda konkordatonun tasdiki tarihinin dikkate alınmasının sebebi, İİK m 206/1'deki imtiyazlı alacakların konkordatoya tâbi olmaması ve konkordatonun tasdiki safhasında teminat şartının aranmasıdır. Konkordatoya tâbi olmayan ve teminat gösterilmesi gereken yabancı para alacağı için aynı miktarda yabancı para da teminat olarak gösterilebilir⁶⁴.

Konkordato mühleti içinde komiserin onayı ile yapılan işlemlerden doğan yabancı para alacakları söz konusu ise bu alacaklar da konkordatoya tâbi değildir (İİK m 308/c/II). Dolayısıyla bu alacaklar yabancı para alacağı olarak borçludan talep edilebilir⁶⁵ ve İcra ve İflâs Kanununun genel hükümlerine göre haciz yoluyla takibe konu yapılabilir. Bununla birlikte, tasdik kararı verilebilmesi için mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçların ifasının, alacaklı bundan açıkça vazgeçmedikçe yeterli teminata bağlanmış olması gerekir (İİK m 305/1/d). Bu bağlamda komiserin onayıyla yapılan işlemlerden doğan yabancı para alacakları için ne miktar teminat gösterileceği, konkordatonun tasdiki tarihindeki kur dikkate alınarak Türk lirası olarak belirlenmelidir.

Rehinle teminat altına alınan yabancı para alacakları ise konkordatoya tâbi olmadığı gibi (İİK m 308/c/III) bu alacaklara konkordato mühleti içinde faiz işlemeye devam eder (İİK m 294/III)⁶⁶. Rehinle teminat altına alınan alacaklar için konkordato mühleti içinde takip yapılabilir, takibe devam edilebilir ancak bu takipte kural olarak muhafaza tedbiri alınmaz ve satış yapılamaz (İİK m 295). Bu nedenle rehinle teminat altına alınan yabancı para alacaklarının geçici konkordato mühleti tarihi itibarıyla Türk lirasına çevrilmesi gerekmez. Bununla beraber, yabancı para alacağının miktarı rehinin konusu olan taşınır veya taşınmazın komiser tarafından kıymeti takdir edilen değerini aşmaktaysa, bu miktar için alacaklının rehin açığı bulunduğundan, bu alacak miktarı konkordatoya tâbidir. Yabancı para alacaklısı

⁶⁴ Doğan (n 27) 144 vd.

⁶⁵ Keza iflâsta da iflâs alacakları Türk lirasına çevrilmesi zorunlu olmasına rağmen masa alacaklarının Türk lirasına çevrilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. İflâs tasfiyesi boyunca yabancı para masa alacakları Türk lirasına çevrilmesi zorunluluğu yoktur. Bkz Pekcanitez (n 6) 238.

⁶⁶ Türk Medeni Kanunu uyarınca sadece yurt içinde ve yurt dışında faaliyette bulunan kredi kuruluşları tarafından yabancı para üzerinden veya yabancı para ölçüsüyle kredi verilmesi halinde yabancı para üzerinden ipotek tesis edilmesine izin verilmiştir. Yabancı veya Türk vatandaşı gerçek kişiler lehine yabancı para ipoteği kurulması mümkün değildir. Aynı hüküm uyarınca, ipoteğin hangi yabancı paralar üzerinden kurulabileceği Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir (TMK m 851). Yabancı para ipoteği hakkında detaylı bilgi için İlhan E. Postacıoğlu ve Sümer Altay, *İcra Hukuku Esasları* (5. Baskı, Vedat 2010) 667 vd.; Safa Reisoğlu, 'Yeni Medeni Kanun Hükümlerine Göre Yabancı Para İpoteği' (2003) 45 *Bankacılar Dergisi*, 66-80, https://www.tbb.org.tr/Dosyalar/Arastirma_ve_Raporlar/safaduz_Aralik2003.doc, Erişim Tarihi 30 Nisan 2021.

bu miktar alacağı için konkordato alacaklılar toplantısına katılma ve oy kullanma hakkına sahip olduğundan ve tasdik talebini inceleyen mahkeme tarafından nisabın belirlenmesinde bu alacağın da dikkate alınması gerektiğinden, rehinle teminat altına alınan ve rehin miktarını aşan yabancı para alacakları Türk lirasına çevrilmelidir. Ülke parasına çevirinin hangi tarihteki kur üzerinden yapılması gerektiği sorusu bu durumda da yanıtlanmalıdır. Katıldığımız görüşe göre, rehinle teminat altına alınan yabancı para alacağı, konkordatonun tasdiki tarihindeki kur üzerinden Türk lirasına çevrilmelidir⁶⁷. Zira rehin kapsamı dışında kalan yabancı para alacağı, konkordatonun tasdiki şartlarından biri olarak, tasdik tarihi itibarıyla belirlenmeli ve mahkeme kararını bu rakamları dikkate alarak vermelidir. Bu tarihteki kur hem konkordatonun tasdiki için gerekli nisabın belirlenmesi hem de rehinli alacaklının konkordatoya tâbi alacağının belirlenmesi bakımından önem arz etmektedir. Konkordatonun tasdik edilmesi halinde, yabancı para alacaklısı rehin kapsamına kadar olan kısım bakımından takip talebindeki tercihine göre vade veya fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden alacağını tahsil edebilirse de rehin kapsamını aşan bakiye alacağı bakımından konkordato şartlarına tabi olarak alacağını tahsil edebilir.

1613 sayılı Kanuna tabi amme alacakları da konkordatoya tabi olmadığından, yabancı para türünden amme alacaklarının Türk lirasına çevrilmesi gerekmez⁶⁸.

II. Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Yabancı Para Alacakları

Malvarlığının terki suretiyle konkordato sonuçlarını tasdik kararının kesinleşmesinden itibaren doğurur. Tasdik kararının kesinleşmesinden itibaren borçlu malları üzerinde tasarruf edemez ve bu mallar hakkında tasarruf yetkisine sahip kişilerin imza yetkisi sona erer ve konkordato tasfiye memurları konkordato masasının muhafazası ve paraya çevrilmesi veya gerektiğinde malların devri işlemlerini yerine getirir (İİK m 309/c).

Kanımızca adi konkordato bakımından yukarıda açıklamalarımız uyarınca, yabancı para alacağı kural olarak konkordatonun tasdiki tarihindeki kur üzerinden Türk lirasına çevrilmelidir. Buna karşılık malvarlığının terki suretiyle konkordatoda konkordato tasdik kararının kesinleşmesiyle sonuç doğurduğundan ve bu karar kesinleşinceye kadar konkordato mühletinin etkileri devam edeceğinden, tasdik kararının kesinleştiği tarihteki kur dikkate alınarak yabancı para alacaklısının alacak miktarı belirlenmelidir. İsviçre hukukunda da malvarlığının terki suretiyle konkordatoda yabancı para alacakları konkordatonun tasdiki kararının kesinleştiği tarihte ülke parasına çevrilmektedir⁶⁹.

⁶⁷ Pekcanitez (n 6) 262.

⁶⁸ ibid 262.

⁶⁹ Bernhard Stehle, in Peter Gauch/Viktor Aepli/Hubert Stöckli (Hrsg), 'Präjudizienbuch OR, Die Rechtsprechung des Bundesgerichts (1875-2015)' (9. Aufl Schulthess 2016) Art 84 N 9.

III. İflâs İçi (İflâstan Sonra) Konkordatoda Yabancı Para Alacakları

İflâs içi konkordato iflâsına karar verilen borçlunun iflâstan kurtulmak amacıyla teklif ettiği konkordatodur. İflâs içi konkordato tasdik edilirse iflâsın hüküm ve sonuçları kalkar⁷⁰. İflâsına karar verilen bir borçlu da konkordato talep edebilir. Müflis borçlu konkordato talep ederse veya bu borçlunun alacaklılarından biri konkordato işlemlerinin başlatılmasını isterse, iflâs idaresi, görüşüyle beraber ikinci alacaklılar toplanmasında veya daha sonra müzakere edilmek üzere alacaklılara bu talebi bildirir. Bu durumda iflâs dışı konkordatoda komisere ait görevler iflâs idaresi tarafından yürütülür. İflâs idaresi tarafından konkordato teklifi hakkında yapılan alacaklılar toplantısının sonucu iflâs kararını veren mahkemeye bildirilir. Konkordato teklifi yeterli çoğunluk tarafından kabul edilmiş ve konkordatonun tasdiki şartları da gerçekleşmişse (İİK m 309/2) mahkeme konkordatonun tasdikine karar verir. Konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesi üzerine iflâs idaresi iflâsa hükmeden mahkemeden iflâsın kaldırılmasını ister.

İflâs içi konkordatoda yabancı para alacaklarının hangi tarihteki kur üzerinden ülke parasına çevrileceği belirlenmelidir. Bu durumda daha önce iflâs kararı verilmiş olduğu için iflâs tarihindeki kur dikkate alınmalıdır. Her ne kadar konkordatonun tasdiki kararı daha sonraki bir tarihte verilmekteyse de iflâs halinde yabancı para alacakları iflâs tarihindeki kur üzerinden masaya kaydedilebilecekleri ve paylaşırma buna göre yapılabilmektedir. İflâs içi konkordatonun amacı iflâsın kaldırılmasını ve hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmak olduğundan (İİK m 309/5) ve yabancı para alacaklıları ile diğer alacaklılar arasındaki eşitliğin koruyabilmek bakımından iflâs tarihindeki kur konkordatonun tasdikinde de dikkate alınmalıdır.

Sonuç

Yabancı para alacaklarının icra takibi veya iflâs yoluyla tahsilinde uyulması gerekli temel kurallardan biri yabancı para alacağının Türk lirasına çevrilmesidir. İcra takibinde takip talebini düzenleyen hükme göre, takip talebinde alacağın tutarı Türk parasıyla belirtilmelidir. Ayrıca para alacağının hangi tarihteki kur üzerinden talep edildiğinin belirtilmesi gereklidir. Para alacağının Türk lirası olarak takip edilmesi zorunluluğu, sadece haciz yoluyla takipte değil, iflâs yoluyla takipte de geçerlidir. İflas takibinde, yabancı para alacaklısı, alacağını iflâs kararının verildiği tarihteki kur üzerinden Türk lirası olarak tahsil edebilir. Yabancı para alacakları konkordato bakımından da özellik göstermektedir. İflâs yoluyla takipte olduğu gibi, borçlunun konkordatoya başvurması durumunda yabancı para alacağının ülke parasına çevrilmesi ve konkordatoya tabi yabancı para alacakları için Türk lirası olarak ödeme teklifinde bulunulması gerekir. Yabancı para alacaklısı icra takibi yaptığında vade veya fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden talepte bulunulabilecek olmasına

⁷⁰ Kuru (n 17) 1445.

rağmen, konkordatoda yabancı para alacağının vade veya fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden Türk lirasına çevrilmesi mümkün değildir. Aksi halde yabancı para alacaklısı konkordatonun bağlayıcı etkisinden kurtulur.

Yabancı para alacaklarının durumu konkordato başvurusu, konkordato mühleti ve konkordatonun tasdiki aşamaları bakımından ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Konkordato başvurusuna eklenmesi gereken belgeler arasında yer alan bilançoda borçlunun yabancı para birimi türünden varlıklarının bilançonun düzenlendiği tarihteki kur üzerinden T.C. Merkez Bankası efektif alış kuru üzerinden Türk lirasına çevrilmesi gerekir. Konkordato başvurusunda mahkemeye sunulması gerekli belgelerden biri de nakit akış tablosudur. Nakit akış tablosunda yabancı paraya dayalı işlemler nakit akışı gerçekleşme tarihindeki döviz kuru üzerinden ülke para birimine çevrilmelidir. Konkordato mühleti geçici mühlet ve kesin mühlet olmak üzere iki safhadan oluşur. Geçici mühlet içinde, konkordato teklifinin başarıya ulaşma ihtimalinin bulunup bulunmadığının belirlenebilmesi ve borçluya konkordato kesin mühleti verilebilmesi için komiser tarafından borçlunun malvarlığının gerçek durumu aktif ve pasifleriyle tespit edilmeli ve bu konuda mahkemeye rapor sunulmalıdır. Komiser geçici mühlet içinde, yabancı para borçlarının miktarını borçlunun ticari defterlerindeki güncel kayıtları esas alarak belirlemelidir. Kesin konkordato mühleti içinde ise yabancı para alacakları bakımından önemli işlem alacakların komisere bildirilmesidir. Yabancı para alacaklısı alacağını Türk lirasına çevirerek komisere bildirmelidir. Ancak tasdik edilen ve alacaklılar için bağlayıcı olan konkordato bakımından, yabancı para alacağının hangi tarihteki kur üzerinden Türk lirasına çevrileceği konusunda farklı görüşler ileri sürülmüştür. Katıldığımız görüşe göre yabancı para, eşitlik ilkesi gereğince konkordatonun tasdiki tarihindeki kur üzerinden Türk lirasına çevrilmelidir. Zira konkordatonun tasdik edilmesi halinde alacaklılara konkordato projesine göre ödeme yapılır. Çeviri mümkün olduğu kadar geç yapılırsa, yabancı para alacaklısı alacağını en yakın tarihteki döviz kuruna göre elde edebilir. Konkordato tasdik edilirse yabancı para alacaklısı, borcun ödenmesi için öngörülen vadeler içinde yabancı paranın değeri artsa dahi zarar gördüğü iddiasıyla tazminat talep edemez.

Yabancı para alacağının konkordatoda Türk lirasına çevrilmesi zorunluluğu sadece konkordatoya başvuran borçlu için söz konudur. Ancak üçüncü kişi borçluya kefil olmuşsa, kefilinin sorumluluğu yabancı para borcu olarak devam eder. Alacaklı kefile karşı icra takibi yapmak isterse, yabancı para alacağının ülke parasına çevrilmesine ilişkin genel kanun hükümleri geçerli olur.

Yabancı para alacakları, konkordato sürecinde takas hakkının kullanılması bakımından da değerlendirilmelidir. Hangi tarihteki kurun esas alınarak takasın gerçekleşeceği tartışmalı olmakla birlikte, katıldığımız görüşe göre, konkordato

mühleti içinde takas hakkının kullanıldığı tarihteki kur üzerinden ülke parasına çeviri yapılmalıdır. Konkordatoya tabi olmayan yabancı para alacakları ise konkordatodan etkilenmeyeceğinden, kural olarak, bu alacakların ülke parasına çevrilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

Malvarlığının terki suretiyle konkordatoda, konkordato tasdik kararının kesinleşmesiyle sonuç doğurduğundan ve bu karar kesinleşinceye kadar konkordato mühletinin etkileri devam edeceğinden, tasdik kararının kesinleştiği tarihteki kur dikkate alınarak yabancı para alacaklısının alacak miktarı belirlenmelidir. İflâs içi konkordatoda yabancı para alacaklarının hangi tarihteki kur üzerinden ülke parasına çevriyeceği belirlenmelidir. Bu durumda daha önce iflâs kararı verilmiş olduğu için iflâs tarihindeki kur dikkate alınmalıdır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no financial support.

Bibliyografya/Bibliography

- Akil C, *Sorularla Adi Konkordato*, (Adalet 2019).
- Altay S ve Eskioçak A, *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku*, (4. Baskı, Vedat Kitapçılık 2018).
- Aslan AS, ‘Konkordato Mühletinin İşçi Alacaklarına Etkisi’ (2019) 142 TBB Dergisi 249-272.
- Atalay O iç Pekcanitez H, Atalay O, Sungurtekin Özkan M ve Özekes M, *İcra ve İflâs Hukuku* (8. Baskı, Oniki Levha 2021).
- Atalı M, Ermenek İ ve Erdoğan E, *İcra ve İflâs Hukuku*, (3. Baskı, Yetkin 2020).
- Ayan S, ‘Yabancı Para Borçlarının İfası’ (2013) 8 (Özel) Journal of Yaşar University 511-570.
- Börü L ve Parlak Börü Ş, ‘Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkileri’, (2020) 78 (3) İstanbul Hukuk Mecmuası 1239-1277.
- Börü L, ‘Adi Konkordatoda Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi’ (2019) 10 (1) İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 173-186.
- Direnisa E, ‘Konkordatoda Takas’ (2020) 15 (189) Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 493-548.
- Doğan E, *Konkordatonun Tasdiki Yargılaması* (Yetkin 2020).
- Ergün Topçu M, ‘İİK Kapsamında İflâs Hukukunda Yabancı Para Borçları Açısından Takasta Özdeşlik Şartı’ (2017) 23(3) Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 665-682.
- Erişir E, ‘Borçlar Kanunu m 83 f. III ve Türk Borçlar Kanunu m 99 f. III’e Göre Gerçek Olmayan Yabancı Para Alacağının Aynen veya Türk Lirası Üzerinden Tahsili’ (2010) 12 Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 873-894.

- Ermenek İ, Özdemir U ve Özalp A R, ‘Bir Konkordato Nedeni Olarak Borca Batıklığın Tespiti ve Borca Batıklık Halinin Konkordato Sürecindeki Etkileri’ (2020) 5 (1) Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1351-1381.
- Eroğlu O, *Uygulamada Konkordato*, (3. Baskı, Seçkin 2020).
- Hunkeler D, *KurzKommentar Schuldbetreibungs und Konkursgesetz* (2. Auflage, Helbing Lihtenhahn 2014).
- Kale S, *Sorularla Konkordato (İflâs Dışı ve İflâs İçi Adi Konkordato)* (Oniki Levha 2017).
- Kuru B, *İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı*, (2013).
- Muşul T, *İflâs ve Konkordato Hukuku* (2. Baskı, Adalet 2019).
- Özkaraca, E, ‘Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın İş Sözleşmelerinde Uygulama Alanı’ (2019) 25 (1) Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 185-202.
- Öztek S, ‘Madde 299-Alacaklıları Alacaklarını Bildirmeye Davet’ iç Selçuk Öztek (Edr) *Yeni Konkordato Hukuku*, (2. Baskı, Adalet 2019).
- Pekcanitez H iç Pekcanitez H, Atalay O, Sungurtekin Özkan M ve Özkes M, *İcra ve İflâs Hukuku* (8. Baskı, Oniki Levha 2021).
- Pekcanitez H ve Erdönmez G, *7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato* (Vedat 2019).
- Pekcanitez H, *Medeni Usul ve İcra İflâs Hukukunda Yabancı Para Alacaklarının Tahsili*, (3. Baskı, Yetkin 1998).
- Postacıoğlu İE ve Altay S, *İcra Hukuku Esasları* (5. Baskı, Vedat 2010).
- Postacıoğlu İE, *Konkordato* (Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 1965).
- Reisoğlu S, ‘Yeni Medeni Kanun Hükümlerine Göre Yabancı Para İpoteği’, *Bankacılar Dergisi* (2003) 45 66-80, https://www.tbb.org.tr/Dosyalar/Arastirma_ve_Raporlar/safaduz_Aralik2003.doc, Erişim Tarihi 30 Nisan 2021.
- Sarısozen S, *İcra-İflâs ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler* (3. Baskı, Yetkin 2019).
- Stehle B, in Peter Gauch/Viktor Aepli/Hubert Stöckli (Hrsg.), ‘*Präjudizienbuch OR, Die Rechtsprechung des Bundesgerichts (1875-2015)*’ (9. Aufl. Schulthess 2016).
- Şahin, ÇS, *Amerikan Hukukuyla Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Mühletinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları* (Oniki Levha 2020).
- Şit İmamoğlu B, ‘Yabancı Para Üzerinden Sözleşme Akdetme Özgürlüğünün Sınırlandırılmasına İlişkin 12 Eylül 2018 Tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı Hakkında Bir Değerlendirme’ (2018) 34 (3) *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi* 151-160.
- Talih Uyar, *Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri* (Konya Barosu Yayınları 2018) 114;
- Tanrıver S ve Deynekli A, *Konkordatonun Tasdiki* (Yetkin 1996).
- Toroslu, VM, *Hukuksal ve Finansal Açısından Konkordato*, (Adalet 2019).
- Tunç Yücel M, *Banka Alacaklarının İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takibi*, (On İki Levha 2010).
- Tunç Yücel M, *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları*, (Oniki Levha 2020).
- Ulukapı Ö, ‘Konkordatonun Sonuçları’ (2000) 8 (1-2) Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (Milenyum Armağanı) 9-61.
- Umbach-Spahn B and Kesselbach S, ‘Kommentar zu Art 293-304 SchKG’ in Jolanta Kren Koskiewicz/Dominik Vock (Hrsg.) ‘*Schulthess Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*’ (4. Auflage, Schulthess 2017).

Vergleichsordnung (VerglO) § 34 <https://www.rechtsportal.de/Gesetze/Gesetze/Verfahrensrecht/Vergleichsordnung/Dritter-Abschnitt.-Vergleichsglaebiger/34-Umrechnung-von-Forderungen>,
Erişim Tarihi 19 Nisan 2020.

Yıldırım MK ve Deren Yıldırım N, *İcra ve İflâs Hukuku* (7. Baskı, Beta 2016).